1871. III. évfolyam. 197. szám. Csütörtök, október 5.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Elmefuttatások a honvédség ügyében.

△) Akik a váczi nagy mozgadozásokat (manöver) figyelemmel kisérték, lehetetlenség, hogy elismeréssel ne legyenek a honvéd hadcsapatok által bemutatott eredmény iránt.

Hiszen a magyartól nem is lehet mást várni, mint hogy legyen; miután harczias nemzetijó katonaivadéka és jóformán születe tett harczfi, fogékony eszü, ruganyos testü, ügyes, eleven. De ép emez elvitázhatlan előnyök folytán sokkal is többet kivánunk más magyar honvédtől, mint akármely más nép fiától s ha viszonylag több eredményt mutattak föl honvédeink mint a polyglott elemből álló közös hadsereg az említett mozgadozások alkalmával, az minket meg sem lep, sőt ezt nagyon is természetes dolognak tartjuk.

De bezzeg minden lépten-nyomon észlelhető, hogy nincsenek müszaki csapataink, kellő számu tüzéreink.

A mai kor hadászatában kiváló szerepre a tüzérség és mérnökkar van hivatva. Döntőcsatát mi a jelen korban elegendő számu ágyu nélkül képzelni sem tudunk, sem oly sereget, ahol az értelmes várnok-tisztnek (Genie) elegendő teendője ne lenne. Mentül nagyobb tökélylyel készülnek a lőfegyverek és anyagszerek, annálinkább előtérbe lép a müszaki csapatok fölállitásának szükségessége, miután háboruban védelmi erőkről is gondoskodni kell a seregnél, hogy minél kevesebb áldozatot nyujtson Bellonának.

Ha már az átalunk átvett Ludoviceumban hadtanodát nyerünk, óhajtandó, hogy abban átaliban mind oly képzett tanárok alkalmaztassanak, kik a naponkint óriási mérvben gyarapodó hadtudomány ujabb meg ujabb vivmányait figyelemmel kisérik és kellően tanulmányozzák; mert csak az ilyenek képezhetnek a hadfiakból értelmes, és a mai korak szinvonalán álló tiszteket.

Aki a hadtudományból csak azt tudja, amit ezelőtt 10—12 évvel Európának legjelesebb hadtanodáiban tanult, jó lélekismerettel nem mernők tanárul alkalmazni, mert ez még — ugyszólván — csak a hadtudományok abéczéjét, alapelveit ismeri, de a mütani vivmányok előtte teljesen ismeretlenek.

Innen van aztán, hogy még a közös hadseregnél is a nagyobb mozgadozások alkalmával, vannak ugyan várnok-csapatok (Genie-Truppen) a hadtestekhez beosztva; anélkül, hogy ezek szerepkörüket betölthetnék, erődített helyiségek támadásainál tényleges részt vennének, a hadszintért előkészitenék, avagy harczászati zárpontot erősitenének meg. Csak türt csapatok voltak ezek eddig, hol egy, hol más pontra tolatva a parancsnokok által anélkül, hogy az általok nyerhetett előnyt kiaknázni akarták, vagy tudták volna, holott kétségbe sem vonható már, hogy a harczmezőknek müszaki erődítése a jelen kor hadviselésénél elmulaszthatlan kellék, ha a sereg győzelemre akar igényt tartani.

Hát a sereg-élelmezésről mit szóljunk?

Hetekkel előre készültek a váczi hadakozásra; élelmezési felügyelőséget is állitottak föl, és a harczfiak mégis éheztek. Nem a felügyelettel megbizottakat kárhoztatjuk mi ezért, hanem magát a rendszert, melyet lényegesen megváltoztatni üdvös lenne.

Ugyan vajon a porosz sereg mutathatott volna e föl annyi eredményt, ha Moltkéje mellett egy Roone tábornok is nincs segélyére, kinek lángesze az élelmezési pontosság tekintetében páratlan s a hadtörténelemben egyedül áll, mint sereg-élelmezési főparancsnok.

Bizonynyal nem!

Roszul élelmezett sereg lehangolt lesz, melylyel nagy eredményeket kivivni lehetetlen.

Kivánatos tehát, hogy az élelmezésügy is behatóan tanulmányoztassék.

A közelebb lefolyt porosz-franczia hadjárat bő tanulságot nyujt e tekintetben is, és nagyon megérdemli az utánzást.

Harczászati vasutnak hadgyakorlatkor való alkalmazását még most tudtunkra csak Oroszországban kisérelték meg első izben a gárdahadtestnek f. évi augusztus havi nagy mozgadozása alkalmával, fényes sikerrel.

A hires Annenkoff vezérőrnagy itt gyönyörü bizonyságát adá annak, minőnek kell lenni a müszaki csapatoknak, ha azok oly mester keze alá kerülnek mint az európai hirü tábornok, ki 6 nap alatt 1 és kétheted merftöldnyi vasutat teremtetett a rendelkezése alatt levő 1200 emberrel. E gyorsaság meglepő, ha elgondoljuk, hogy e vonalhoz nem kevesebb mint 15,000 küszöbfa és 18,000 mázsa sulyu vágány szükségeltetett.

Ily hadászati vasutak rögtön alkalmazhatása tekintetéből Oroszországban 2 év óta ugynevezett vasut parancsnokságí csapatok szerveztettek, melyek az idei nagy mozgadozás alkalmával e nevezett vonal épitésével tették le a vizsgát, nem remélt kitünő eredménynyel.

Ezt csak azért emlitők itt föl, hogy bebizonyitsuk, mikép még az európaszerte félvadnak tartott orosz hadseregnél is élénk figyelemmel kisérik mind ama factorokat, melyeket háboru esetében javukra fölhasználhatnak, és hogy mily végtelen sokat kell nekünk tanulnunk és tennünk hogy akármelyik szomszéd állammal lépést tarthassunk, hamár egyszer fölébe nem emelkedhetünk.

— **Holnap october 6-ka!** Huszonkét év előtt sötét felhők tornyosultak a magyar haza egére e napon . . . Tizenhárom magyar tábornok Aradon bitón végeztetett ki . . . . Az első magyar miniszterium elnöke Bathyányi Lajos gróf az ellenség golyói által a főváros egyik nyilt terén elvérzett . . . . Szomoru napok voltak azok. Elevenitsük fel a nemzet dicső vértanuinak szent emlékét. Ők a hazáért haltak meg. Szenteljünk tehát ünnepet a hősi szellem emlékének. Legyen áldott közöttünk szent emlékezetök! . . .

October 6-án, azaz holnap Aradon és Pesten, ugy szintén Debreczenben, valamint az ország több vidékén ünnepet ül a honfiui kegyelet, s gyász istenitisztelet tartatik az elhunytak emlékére.

— **Kegyelet adója.** A győri 1848 iki honvédegylet a honvédrokkantak menházára e hó 3-án 1800 frtot határozott adni.

— **Ő felsége névnapját** e hó 4-én Pesten istenitisztelet tartásával ünnepelték meg. Az ünnepélyesség után teljes minisztertanács volt.

— **Miért volt Andrássy a királynál?** Ez most a kérdések kérdése. Némelyek azt mondják, hogy az osztrák alkotmány-zavarok érdekében, de ez valószinütlennek látszik, mivel Andrássy as ily dolgokban tartózkodó szokott lenni. A jobban értesült körökben azt hiszik, hogy a magyar kormányelnök és a király közt gr. Beust állásáról volt szó, s ennek eredménye az, hogy — állitólag — Beust állása most a legszilárdabb. Szóban forgott köztök — mint hirlik — a konstantinápolyi követség kérdése is, s erre egy népszerü államférfiu szemeltetett volna ki.

— **A pénzszükség** Bécsben mindegyre növekszik; az okt. 4-iki börzén a legelső házak (Sina, Wodianer) váltói 12%-val számoltattak le.

— **Zágrábi hangok.** Az „Obzor" czimü lap a nemzeti zárt szeptl 27-én közzétett nyilatkozata kigészitéseül irja, hogy az 1868. november 28-án kelt kiegyezést nem tekinti jogérvényesnek; továbbá a jövő országgyülés teendéjeül kijelöli: „uj államjogi viszonyoknak" megalkotását Magyarországgal szemközt, hogy a törvényhozás mai formájának átalakitásával „szabadon és önállóan élhessen" s csak ezután fogna az országgyülés a nyilatkozatban megjelölt és elősorolt reformokhoz.

Egyházi reformegylet.

— Pest, okt. 3. —

+ (Első közülés.) Basa Mihály korelnöksége alatt rendes elnökül Fürdős Lajos kecskeméti lelkész választatott.

Majd Balagi Mór „vezérszónok" tartott programbeszédet, kifejtvén, hogy ők a lelkiismeret, a tett, a világosság, az alázatosság vallását akarják, s oly egyházat, mely a nemes czélok egységén alapulva, a lelkiismereti szabadságot óvja, mely lelkeket gyüjt, s nem olyat, mely ajtót mutat annak, ki egyik másik kérdéses czikk felett saját véleményt mer nyilvánitni.

Állitni meri, hogy társadalmi bajainknak e jezsuita elv: a szentesitett hazugság elterjedése alapja. Avagy, miután a középkori eszmék már oly rég kihaltak, miért kell még mindig azok alakját megtartanunk? A felekezeti gyülölség miért marad még most is a szeretet egyházában? A tudomány kimutatja, hogy az az isten létele és sajátságáról nem tudunk semmit, miért gyülöljük az unitáriusokat s a többi felekezetet? Azért, mert az őszinte szó kihalt az egyházból. Mi protestansok felirjuk a szabad viszgálat jelszavát zászlóinkra s mégis megesküdtetjük papjainkat századok óta elavult dologokra, oly igazságokra, mint a fából csinált vaskarika, — hogy szabadok legyenek a járszalag hosszáig. A álczáskodó játék áthat a nyilvános és magánélet minden körébe. — Ily állapottal szemben igen könnyü kijelölni azon czélt, a melyet a viszonyokon javitani törekvő egyletnek kitüznie kell. Lelkiismereti szabadságot, tiszta keresztyén egyházat akarunk, akarjuk a lelkiismeret vallását, mely az ember üdvét nem hittételektől, hanem az érzülettől teszi függővé, — a tett vallását, mely a szenvedő emberiség iránt munkás szeretetében nyilatkozzék, a világosság s alázatosság vallását. A mint mindezeket óhajtjuk, ugy segitsen isten (Hosszas lelkes éljenzés.)

E beszéd, mely igy rövid és halvány kivonatban is nagyszerünek tünik fel, magyar, német és szláv nyelven kinyomatni határoztatott.

A javaslatok ujra elővéttettek, ezeket már tegnapi számunkban ismertettük. Most az inditványozók terjedelmesebb indokolásaikat adták elő. A pestiek uj vallás létesitését akarják, szerintök nincs befejezve a reformátió, ezt folytatni kell. Az erdélyiek csak a protestánsokra óhajtják kiterjeszteni a vallásujitást, mig a pestiek egyetemessé kivánják tenni. Litkei társadalmi egyenlőséget, s testvériségi egyletet akar, melyet a népnevelés által vél elérni. A sárospataki tanárok mégcsak előkészitő utat keresnek a reformátióra, akarnak egy vallástudományi társulatot, mely az irodalmi téren akar hatni.

Tárgyalás alá került aztán a bizottsági vélemény, mely az erdélyiek nézete szerint állapittatott meg. Ez általánosságban tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Czim: „Magyarországi protestáns egylet." Erre nagy vita keletkezik, többen harczoltak e czim ellen, de a többség azt elfogadá.

Olvastattak a javaslat pontjai, nagy részt elfogadtattak. Nevezetes pont e kettő: 1. A „magyarországi prot. egylet" azoknak körében alakult, kik a magyarországi prot. egyháznak Krisztus szellemében való megujitására törekesznek. 5. Támogatásában részesit mindenféle irodalmi és társadalmi vállalatot, mely a különböző vallásfelekezetek tagjai közt a kölcsönös szeretetet, müveinek gyakorlását, s általában a nép valásos-erkölcsi javát és tökélyesedését előmozditja.

Az ügyrendi szabályokban lényegesebb változás, hogy a titkárság 3 éves; jegyzőket az elnök nevez ki.

Ezzel a gyülés e napra berekesztetett.

Megjegyezzük, hogy a reformegyleti gyülésen Debreczenből senki nincs jelen.

Külföld.

= **Franczia ország.** Thiers és Napoleon viszonyáról a félhivatalos „Französische Corr." ezt irja: „Mint biztositnak minket, Thiers néhány nap előtt biza mas, nem hivatalos uton tudatá Napoleon excsászárral, hogy a franczia kormány el van határozva, a bonapartista üzelmek ellen kimély nélkül szigorral lépni fel, s igy talán az excsászár érdekében állana, hogy hiveit jó eleve óvja a gondatlan vállalatokból. III. Napoleon azt válaszolta volna a köztársaság elnökének, hogy neki nemcsak nincs része minden, az ujabb időben dynasztiája restauratiója végett szott cselszövényekben, hanem ismételten és egész a legujabb időkig inté, hiveit minden törvénytelen lépéstől mert ő ugy személyes igazolását, valamint a trónrai igényeinek győzelmét csak is az időtől várja. Hogy bebizonyitsa Thiersnek, mily komolyan veszi ő ezt a nyilatkozatot, kész a seregben levő hiveihez egy nyilt levelet intézni azért, hogy e körökben se legyen semmi ;kétség az iránt, miszerint ő összeesküvésektől, lázadásoktól, pronunciamentoktól üdvét nem várja. Minthogy Thiers ez ajánlatot elfogadta: igy a legközelebbi napokban III. Napoleontól egy a franczia sereghez intézett kiáltvány várható."

= **Ardenna,** Marne, Meuse, Meurthe, Haute-Marne departementokban és Belfortban a „Constitutionnel" állitása szerint, barakk-táborokat állitanak, melyekben az ottani kaszárnyákban lesznek elhelyezve a német csapatok, hogy a lakosság terhére ne legyenek.

= **Cissei** tábornok hadügyminiszter következő köriratot bocsátá közre: „Tekintettel azon zavargásokra, melyek a választási időszakban előfordulnak, intézkedtem, hogy a gendarme tisztek körutjai félbeszakittassanak. Továbbá azt is alhatározám, hogy azon csapatok legénysége, melyekre feltétlenül szükség nincs, vitessék a nagy központokba, mert ott könnyebben lehet rendzavarás, mint a vidéken."

= **A versaillesi haditörvényszékek** itéletei felülvizsgálatával megbizott tanács szept. 28-ki ülésében megsemmisitette a Bartolomei párisi tüzoltó ellen hozott deportatiótre szóló itéletet, ellenben helybenhagyott tizenhat hasonló büntetésre szóló itéletet, mely ellen semmiségi panasz adatott be.

— **Fiume,** október 4. Azon zágrábi hir, hogy itt zavarok törtek volna ki az ujonczozás alkalmából s zászlókkal járna a nép az utczákon, merő koholmány.

A debreczeni mezei rendőrkapitányi hivatal jelentése a közgyüléshez.

Tekintetes közgyülés! Mint a folyó évi junius 30-ik napjáról kelt s a mezei rendőrkapitányi hivatal, jelen évi márczius 31-dik napjától, junius 30-dik napjáig folytatott müködését előtüntető beterjesztett jelentésemből kitünik, folyó évi junius 30-dik napján, végleg elintézetlen ügy maradt a mezei rendőrkapitányi hivatalnál 74 darab; mihez a mai napig, vagy is szept. hó 30-ik napjáig, bezárólag 146 mezei rendőr kihágási eset érkezvén, lett az elintézendő ügyek száma 220.

Ebből felmentő itélettel elláttatott 26, marasztaló itélettel s végrehajtással és befejeztetett 107.

A végrehajtással is befejezett most emlitett panaszokból mint a bármikor előmutatható jegyzőkönyvek kétségtelenné teszik, mint szinte a jelen évi január 23-kán kelt legelteti rendszabályok átalános része 9-dik pontjában megbizatás folytán, a vágócsordára jelen évi junius 1-től a mai napig kihajtott 1003 darab levágásra szánt barom darabonként 20 krba megállapitott legelőbérként, azok megbélyezése és kihajtása alkalmával, mint a bélyegzésről s legelőbér fizetésről vezetett napló igazolja, befolyt e hivatalhoz, a fentebb jelzett idő alatt összesen 1437 frt 80 ¾ kr.

Ebből:

1 ször. Magánosoknak, az illető jegyzőkönyveken olvasható elismervényeik szerint, hajtópénzül kifizettetett 22 frt 83¼ kr.

2-szor. Magánosoknak szintén a jegyzőkönyvekre vezetett nyugták szerint kártérités és más költségek fedezéseül kiadatott 578 frt 21¾ kr.

3-szor. Huszár Sándor helybeli lakos részére Pap István szinte helybeli lakos ellenében megitélt kár összeg 20 frt., mely kivánalmához képest, a helybeli ref. egyház tanuló árvái pénztára némi gyarapitására illető helyére már eljuttatott.

4-szer. Somogyi Dániel szinte helybeli lakos, a részére Tóth Gergely ugyancsak helybeli lakos ellen megitélt 3 frt összeget, a csak most emlitett pénztár javára ajándékozván, ez is illető helyére beadatott.

5-ször. A városi közvagyonon elkövetett kihágásokból bejött és kiadatott hajtópénzként ugy a bel, mint a küllegelőn és erdőségeken, a szükséges felügyeletet gyakorló városi személyzetnek 100 frt 26¾ kr.

6-szor. Ugyanily nemü kihágásokból; pénzbirságkint a városi pénztárba beszolgáltatott 512 frt 89 kr.

7-szer. A vágócsordára jelen évi junius 1-ső napjától a mai napig kihajtott s vágókként megbélyegzett 1003 darab marha után, darabonként legelőbérül 20 krjával bevételett és a házi-pénztárba letéteményeztetett 200 frt 60 kr. — Összesen 1437 frt 80¾ kr.

E mezei rendőrkapitányi hivatalhoz, a mai napig bejelentett panaszokból, a véglegesen elintézetteken kivül, végitélettel el van látva s végrehajtásra vár még 37, fellebbezve van 7, tárgyalás alatt van 43 panasz.

Jegyzés. Hogy pedig a végrehajtatlan itéletek s tárgyalásra váró panaszok, a most emlitett számban vannak, annak oka részint az itéleteknek még jogerőre nem emelkedése, részint a panaszoknak a legközelebbi napokban lett bejelentése s igy tárgyalásra ez ideig e körülmények miatt, — a sorrend szerint az előbb beadottak már előre kitüzve levén, — ki nem tüzhetésében rejlik. — Kelt Debreczenben a mezei rendőrkapitányi hivatalból 1871-ik évi szept. 30.

Nagy Lajos,
mezei rendőrkapitány.

UJDONSAGOK.

*** Az előfizetési határidő eltelvén felhivjuk a t. cz. közönséget az előfizetési pénzeknek mielőbb beküldésére. Az előfizetési dijak a lap homlokán olvashatók. Helybeli előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési pénzt Telegdy K. Lajos vagy ifj. Csáthy Károly könyvkereskedő uraknál mielőbb fizessék be. — Nagy igéreteket nem teszünk; eddigi eljárásunk legyen kezesség a jövőre.**

* **A Csokonai-ünnepélyre** — mint ujjabban értesültünk — a hirlapirók közül utóbbi közleményünk óta Juhász Gyula, a „Bihar" szerkesztője és Papp Károly, a „Nagyvárad" belmunkatársa igérkeztek megjelenni.

* **A képzőmüvészeti társulat** képei holnap már megérkeznek városunkba, s remélhető, hogy a kiállitás elrendezése pár nap alatt megtörténik; igy a vásári közönség már megszemlélheti a kiállitást, melyet előre is ajánlunk olvasóink figyelmébe.

* **A tiszantuli** ref. egyházkerület Debreczenben, 1871. aug. 10—13-dik napjain tartott harmadik közgyülésének jegyzőkönyve — megjelent s beküldetett szerkesztőségünkhöz. Nevezetesebb tárgyak ezek: egész terjedelmében be van igtatva a genfi reformátió-csarnok, vagy Kalvinium igazgató-tanácsa által egyházkerületünköz küldött üdvözlő válasz: jól esik ebből látnunk, hogy ott künn is ismerik a ma-

---

TÁRCZA.

A VILÁGTALAN LEÁNYA

vagy

CONCINO CONCINI.

— Franczia regény —

GONZALES EMANUELTŐL.

Folytatás.

A kocsi tovarobogott, miközben Tristan halkan mormogá:

— Különös! E hangot én ismerem, és ugytetszik, mintha azt már számtalanszor hallottam volna.

— No, ha ön jó öregem e hangot már valaha hallotta, én még arra mernék megesküdni, hogy ezt az arczot és vörös hajat, melyet akkor lovag-kalap nem takart, már látam valamikor. Szegény Krisztina! — tevé sohajtva utána; — én igyekezni fogok e rettenetes házasságot megakadályozni, — mely neked nemes lélek csak halálodat idézné elő. —

III.

E szakaszból azt a tapasztalást meriti az olvasó, hogy az Alpokon festők teremnek.

Az éj, ólomsüveggel boritá be az Alpokat.

Két — hóval boritott gránithegynek oldalán kigyózott keskenyösvényen két csapat utas haladt, kik arczvonásukra, öltözetökre és szokásaikra nézve a legrikitóbb ellentétet képeztek.

Tátongó mélység, — mely mint valamely éhes farkasnak a torka ásitozott föl — választá el a két csapatot, kik a csak zergéknek való ösvényen haladtak.

Az egyik csoport Rómába utazott zarándokokból állott, kik a nagy jubiläumon jelen lenni ohajtottak. A jámbor csapat hallgatag, nyugodtan ment előre a szirteken, mintha csak valamely basilika oszlopos tornáczán vonulnának át.

Ezeket még a természet nagyszerüségének látása sem ragadta el. Itt a regényes alpesi világ regényes képei sem vonták őket imádságaiktól el, s ugy látszott nem is hallják ama fülsértő kurjongatást, kaczajt, lármát, melyet a másik hegy ösvényén haladó vidám csapat idéze elé.

Nyilván látszott e csoportból, hogy nem ájtatos czélból törekszik Olaszországba, mint ama másik.

Egy egész banda, tolvajokból, koldusokból, czigányok és utonállókból volt itt észlelhető.

Szenyés, undoritó tömeg volt ez, mely nagyobb részt kémkedésből, fosztogatás és lopásból élt s egész sereg aszzonynyal, gyermekkel, öszvérrel és lóval s különféle lim-lommal utazott.

Szóval a czigányoknak ama csoportja volt ez, melyet Callot Jakab, ecsetjével megörökiteni akart.

E szennyes tömeg valóságos fekete foltot képezett az alpok tiszta fehér haván; eme festői nyomor, e rendetlenség, zajos, nyers vidámság, gunyt látszott üzni az átellenes ösvényen tipegő kegyes emberekkel.

Különösen nagy kedvük telt abban, hogy a zarándokok menetét beszáró ifju felé szórják szemtelen élczeiket. Es ifju egészen el volt bájolva a táj szépsége által s elmerengve hátramaradozott a csapattól, melynek vezetője több izben dorgáló szavakkal illette őt. Ilyenkor aztán mintegy álmából ébredezve, megszégyelte szórakozottságát s elévette olvasóját. Ezt látva a czigányok, élesebben hangoztaták ellene nyers tréfáikat, melyek az ifjut egészen el pirták.

Az ifju átkozta magában helyzetét s különösen, hogy ama söpredéktől mélység választja el s meg nem torolhatja a sérelmeket.

Épen boszankodva maradt ismét vissza társaitól, midőn egy fiatal fiut ki térdén látott, hirtelenében rajzolt le egy czigányleányt, ki fölkaczagott amint a vázlatot bevégezve látta.

A fiatal zarándok bámulva szemlélte e különös fiut, ki nyilt, ártatlan arczával, é'ének tekintetével, hosszu göndör hajával feltünő ellentétben állott ama sötét rejtélyes alakokkal, kik a leánykát könnyezték.

Ami magát a leányt illeti, ez mintegy 15—16 éves gyermek s rendkivül szép volt, azonban eredetét nem tagadhatta volna meg. Két finom ivezetü szemöldök ékesité gyönyörü homlokát, mig cseresnye pirosságu üde ajkai csókra látszottak teremve. Szép hosszu, de kerekded nyakán klárizsok ragyctak. Rövid, tarka szoknyájával s fölbontott hajával a szellő kaczérkodott. Soha nem látott még az ifju zarándok ily bájos jósnőt s még talán sokáig állott volna ott, ha a czigányleányt rajzoló czigány fiu müvét bevégezvén meg nem pillantja s jó indulattal nem figyelmezteti:

— Vigyázzon magára derék zarándok, mert nem sokára beáll az éj, társai nemsokára átkelnek a tetőn s ha nem siet utánok könnyen eltéveszthetí az ösvényt.

Az ifju e figyelmeztetésre magához tért merengéséből s a czigányfiunak köszönetet mondva gyors léptekkel igyekezett zarándoktársait elérni.

Több óráig tartó fárasztó utazás után a két hegy összekötő vonalánál a két karavánnak találkoznia kellett.

Az éj teljesen beállott s a hó rejtélyes fényben ragyogott az éjszakai homályban. Abban a pillanatban, melyben a zarándokok és czigányok egymásra bukkantak, utóbbiak megállapodtak, nem mervén a kegyes férfiakat éneklésük közben megzavarni.

A teli hold épen kibukkant a felhők mögül s megvilágitá halovány fényével a csoportozatot.

A csendet a czigányleányka ezüst csengésü hangja zavarta meg, kit az ifju zarándok előbb látott s ki akkor a czigány karaván tól maradt nehány pillanatra a rajzoló gyermekkel el.

— Miért állapodtunk mi oly hirtelen meg Jakab? Talán a havon akarunk meghálni vagy attól féltek, hogy az ócska hid, melyen át kell vonulnunk, összeroppan lábaink alatt?

— Hallgas Zorah, hallgass, — válaszolt a czigányleány kisérője, őt karjánál visszarántva.

— Megbolondultál-e Jakab? — szólt a leányka boszusan, — vagy talán féltek a hidon átmenni? No, én megmutatom nektek, hogy mindnyájatoknál bátrabb vagyok. Azt mondják, olyan könnyü vagyok, mint a madár. Nos! én három ugrással átszököm a rohadt pallókon s ti lehet, nem merészeltek követni.

— Zorah! Kérlek, hallgass, — szólt kisérője esdeklő hangon, mig ujjával a hegy csucsára mutatott.

gyarországi hitujitás főbb mozzanatait, midőn felemlitik a jeles Dévait, Révait s a Kalvin értelmében hozott csengeri vallástételt, melyet aztán Debreczen is elfogadott; — a lelkészek presbyterek, gondnok, egyházmegyei tanácsbiró, jegyzők, esperestek, tanárok és levéltárnok uj esküformái szinte közöltetnek; — a lelkészválasztásra uj szabályok hozattak, ezek szerint igen helyesen a próbapapolás eltiltatik; — a tanitóképezde 3 éves tanfolyamra szaporittatott; — a jogi magántanulók felvétele az akad. tanárkar által történik, ennek alapszabályai a j.könyvben vannak; — a t a n s z a b a d s á g ügye „bizonytalan időre“ elhalasztatik, a 7-dik s 8 ik osztály gymn. fegyelem alá vétetik s itt a német nyelv és vallás tanittatik. Ezek a jegyzőkönyv közérdekübb tárgyai, melyeket fel kellett emlitenünk.

* **Értesités a főiskolában eddig fenállott polgári iskola ügyében.** Miután a polgári iskola helyébe tervezett alreáliskola mind e mai napig életbe nem léptethetett; magának a polgári iskolának pedig beszüntetése a köznevelés és tanitás érdekében káros lenne: alolirtak tisztelettel értesitik a t. cz. szüléket, hogy a tegnap azaz folyó oktober hó 4-ikén tartott értekezletben az eddig fenállott 3 osztályu polgári iskolát a jövő 187$^1/_2$-dik iskolai évre 2 osztálylyal oly módon berendezendőnek állapitotta meg, mikép e 2 osztályban mind azon tantárgyak és oly terjedelemben tanittassanak, melyek és milyenben azok bármely legjobban rendezett hazai nyilvános alreáliskola megfelelő két alsó osztályában előadatnak; egyszersmind megbizta az illető tanerőket a tantárgyaknak alreáliskolai rendszer szerinti beosztásával, valamint ugyan ekkor Tóth József főiskolai tanárt e tanodára való felügyeléssel. — E tanoda 1-ső osztályába azon növendékek vétetnek fel, a kik az elemi 4 osztályt teljesen bevégezték, — második osztályába pedig azok, a kik vagy már alreáliskolai 1-ső osztályt jó sikerrel végeztek, vagy pedig vizsgálat által a 2-dik osztályba felvételre képeseknek találtatnak. A beiratások a felügyelő tanár által folyó október hó 7-dikétől kezdve naponként d. e. 9—10 óráig a főiskolai gymnasium igazgatósági teremében, ez időn kivül pedig lakásán N. Péterfia utczán 823. sz. a. eszközöltetnek. Beirási dij egyszer mindenkorra 2 ft, — tandij egészévre 6 forint, vagy félévenként 3 forint osztr. értékben, — mely dijak a felvétel után a főiskolai seniornál rögtön lefizetendők. — Az iskolai év kezdete folyó oktober hó 12-dikén d. e. 8 órakor. Debreczen 1871 október hó 5-ikén.

a z alreáliskola ügyében kinevezett küldöttség.

* **Hivatalos értesités.** A nagyméltóságu m. kir. belügyministeriumnak f. évi junius 28-án 1499 eln. sz. a. kelt leirata alapján közhirré tétetik: miszerint a franczia kormány azon uj rendszabályt léptette életbe, hogy ezentul minden utazónak, legyen az franczia vagy idegen alattvaló, a franczia határra léptekor szabályszerü utlevéllel ellátva, s ez utóbbinak azon felül valamely franczia követség vagy consulátus által láttamozva kell lennie.

Az idegen alattvalóknak Francziaországra szóló utleveleik láttamozásáért a franczia követségek és consulátusok 10 frankot fognak illeték czimen beszedni. Mire nézve azonban közetkező könnyebbitéseknek adatott hely:

1. Teljesen vagyontalan személyek részére a láttamozás dijtalanul teljesittetik.
2. Munkakönyvek láttamozásáért a fentebbi illetéknek csak egy negyede fizetendő.
3. Oly személyekre nézve, kik habár teljesen vagyontalanoknak nem tekinthetők, s a fentebbi illetéket megfizetni képesek még sem volnának, a fizetendő láttamozási dijj az érintett rendes illeték összeg felére vagy egy negyedére is leszállittatik.

Ezen uj rendszabály folytán a franczia kormánynyal 1866-ik évben kötött azon egyezmény, mely szerint a láttamozási kényszer s a láttamozási dijj kölcsönösen megszüntetve lőn, — hatályon kivül helyheztetett.

Debreczen 1871. okt. 2-án.

Kapitányi hivatal.

* **A Bika szálloda** ellen panasz küldetett be hozzánk egy oda szállott vendég által, ki azt nehezteli, hogy f. hó 1-én éjjel a Bikában megszállott s csak az azt követő reggelig volt ott, és rajta mégis 4 f. 34 krt. vett a pinczér. — A panaszt a rendőrségnél felemlitők, s azon felvilágitást vettük, hogy oct. 1-ső napja, sőt már az azt megelőző pár nap is a vásári időszakba esvén, a vendéglősök jogositva vannak a vásár alatt kettős árt venni a szobákért; e szerint az emelt panasznak alapja nincs és pedig annyivalinkább nem mert e kérdéses szoba ára egy napra, — (fél nap soha nem számittatik sehol) 2 ft. ennek kétszerese 4 ft. egy gyertya 20 kr. s azon kivül 14 kr. valami ital ára volt. Ez összeg 4 ft. 34 krt tesz. — A mint egy felől a közönség iránti kötelmeinkből kifolyónak tartjuk, megróvni a rendetlenségeket és visszaéléseket, ugy másfelől el nem mulaszthatjuk az alaptalan panaszok helytelenségét a panasslott érdekéből is nyilvánosságra hozni.

(†) **Gyászistenitisztelet** okt. 6-án. A helybeli róm. kath. templomban holnap azaz pénteken, október 6-án délelőtt 9 órakor az első magyar miniszterelnök, gr. Batthyányi Lajos és az aradi vértanuk emlékére gyászistenitisztelet tartatik, melyre az egész városi közönség tisztelettel meghivatik.

Debreczen, 1871. okt. 5.

A honvédegylet.

* **Szegény Cluseret!** Ezt a szegény embert folyvást üldözi a sors; ujabban arról tett panaszt, hogy őt meglopták. A kapitányi hivatal meg is inditotta a vizsgálatot. Bizony, kétszeres büntetést érdemelne, a ki ily elmebeteget sem átall meglopni.

* **A főispáni titkár** Kató István ügyvédi oklevele a váltótörvényszéken kihirdettetett.

* **A lutrijátékosok** özönnel jönnek a vásárra, de itt nem érnek czélt, mert a városi hatóság egy régibb határozathoz hiven, sorban elutasitja őket.

* **A vásártér** kezd élénkülni, ha nem is a boltok között, de a mulató helyrészeken; a komédiássátrak már emelkednek; lesz lovarda is, s nem hiányoznak az erőmüvészek sem.

* **Olah Józsi** zenekarát tegnap este a Bikában volt alkalmunk hallani, s lehetetlen elismerőleg megnem emlékeznünk azon jeles—szabatos játék felől, melylyel a „Portici néma“ opera nyitányát előadták. Ugy látszik a zenekar és annak derék vezetője, ernyedhetlen buzgalommal igyekeznek a tökély lehető magas fokára. Ha igy haladnak rövid időn a legelső zenekarrá növik ki magokat az országban.

* **A bandita** czimmel Vincze Viktor elhunyt jeles tehetségü fia Aladár, Dumastól élete utolsó évében egy regényt forditott le, melyet Telegdi K. Lajos derék könyvárusunk ad ki; a kiadó az előfizetési határidőt e hó végéig meghosszabitja, s egyszersmind felkéri azon ivtartókat, kik eddig még sem az előfizetési pénzt, sem az ivet — habár üresen is — be nem küldték, hogy azokat a fent kitett határidőig a kiadóhoz juttatni sziveskedjenek.

* **A ref. közkórházi** bizottság holnap délután 3 órakor Zagyva Imre külvárosi lelkész házánal gyülést tart; tárgyak: az élelmezési és ruházati kellékek beszerzése iránti intézkedések stb.

Délutáni posta.

— Madrid, okt. 4 A kortes Sagastát választotta elnökül, a kormány jelöltje kisebbségben maradt. A miniszterelnök kijelentette a miniszterium lemondását, mire a kortes a miniszterkrisis megoldásáig elnapoltatott.

— Prága, október 4. A 30-as bizottság jelentése szombaton fog kiosztatni. E jelentés hivatalos cseh közlemények szerint a cseh királyság viszonyait Magyarországgal szemben is szabályozza.

A „Debreczen“ eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= London, oct. 5 A királyné egészségi állapota rosszabbodott.

= Prága, oct. 5. Az országgyülés Riegert választotta főelőadóul. A holnapi ülésben az előadók az albizottságok javaslatait fogják beterjeszteni.

= Berlin. oct. 5. Brüsseli hirek szerint a franczia-porosz alkudozások nem haladnak előre.

= Pest, oct 5. A gabnában a forgalom gyenge, az árak szilárdak.

Nyilt tér.

Hirdetés.

A szüreti idényre kitünő jó tüzi játékok kaphatók

425 1—3 **Otrokocsi Végh J.**-nál.

Passatutti

10,000 darab gyökeres szőlővessző valamint 3000 drb gyökeres kaderka szőlővessző kapható és megrendelhető n.-csapó utcza 330. sz. házná.

404. 1—3.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről oct. 5-ről.

Arany . 5 frt 37 kr. — Ezüst . . 117 frt 35 kr.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Tánczvtanitási jelentés.

Alólirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint a **tánczvtanitást** folyó október hó 10-kén megkezdem. — Felkérem azért azon t. cz. szüléket, kik gyermekeiket általam tanittatni óhajtják, sziveskedjenek addig a beiratást eszközölni. — Mintszinte felhivom, a tánczkedvelő ifjakat, hogy velem mielőbb Piaczutcza 1824. sz. a. Dragota háznál az emeleten értekezni sziveskedjenek.

Beiratás szintén a Dragota háznál naponként d. e. 11—12, — d. u. 4—6 óráig történik.

Magánházaknáli oktatást is elvállalok.

Debreczen, 1871. okt. 3.

teljes tisztelettel

Hollender József,

423. 2—2. tánczvtanitó.

Végkiárulás!

Schweitzer János

butor-raktárában

Széchenyi-utcza 1819. sz. alatt külön-féle szobabutorok a legolcsóbb áron kiárultatnak.

345 4—4

Figyelemre méltó.

A vásár alatt Debreczenben a **Bika szálloda** 13-ik számu szobájában, nagy

végkiárulást

tartok arany, ezüst és talmi-arany zsebórákból, és óraláncokból bámulatos olcsó **árak** mellett.

Timendorfer F.,

420 3—4 oragyáros.

Lakása Bécsben Fleischmarkt 10. sz.

Hirdetés.

Alólirottnak van szerencsém tudatni a t. cz. közönséggel, hogy 18 év óta fenállott és a hölgyvilág előtt közmegelégedést nyert üzletem, ezután is a közönség szolgálatára áll s egyszersmind bátor vagyok felhivni a t. cz. női közönség figyelmét az alább megjelölt czikkekre; ugyanis nálam a legnagyobb választékban kaphatók legfinomabb lyoni fekete selyemek, a melyekért jótállást vállalok, továbbá szines selymek mindenféle szinben, bársonyok felöltönyre és ruhákra, egy ujdivatu kelme szinházi ingekre, valódi párisi szalagok minden szinben, mindenféle ékitések és csipkék és a mostani idényre különböző posztók női ruhákra, mindenek nálam kaphatók s meglepő olcsó árak mellett az igények szerint szolgálhatok.

Ezek után a n. érdemü közönség becses megrendeléseit kikérve 417 2—

Maradok

alázatos szolgája

Adler Adolf,

női szabó.

Lakásom Széchényi-utcza ns. Kállai Lőrinczné házában 1404. sz. a.

Vidéki megrendelések is elfogadtatnak s a legpontosabban tétetik elég a kivánalmaknak.

Csak 10 napi időtartam.

Hirdetés.

Van szerencsém tudatni a t. cz. közönséggel, hogy Párisban, Maison, Migons, Pairs Fils és társa kereskedő czég által meg vagyok bizva nagyszerü **vászonáru, zsebkendők, asztali készlet,** kész **férfi** és **női fehérnemük** s többféle **vászongyártmányok** elárusitásával

40% alól a gyári árakon.

Árulási hely: Széchenyi-utczán, Pongor-féle házban 1781. sz.

Árszabály osztrák értékben:

1 tuczat valódi vászon zsebkendő	2 frt — krtól	—	
1 „ irlandi „ „ nagy	2 frt 50 krtól	— 5 frtig.	
1 „ belga „ „	3 frt — krtól	—12 frtig.	
1 drb tiszta kézi vászon 29$^1/_2$ rőf csak	8 frt — krtól		
1 „ irlandi vászon 13 női ingre csak	15 frt — krtól		
1 „ igen finom belga vászon csak	20 frt — krtól	—45 frtig.	
1 tuczat belga vászon asztalkendő csak	4 frt — krtól		
Asztal abrosz különféle nagyságban csak	2 frt — krtól	— 4 frtig.	
1 tuczat valódi belga törlő csak	4 frt — krtól	—15 frtig.	

Férfi ingek 30 nemben 1 frt 20 krtól följebb.
Női ingek minden alakban 1 frt 30 krtól följebb.
Női háló ingek minden alakban, háló kabátok, jobkák.
Női és **férfi alsó nadrágok, fésülködő köpenyek, pongyola öltönyök** franczia divat szerint, sokkal jutányosabban, mint a fent nevezett árakban.
500 drb **franczia szövött kendők fél árban** adatnak el.
Asztali készletek 6 személyre a legjobb minőségben, és a legnagyobb **választékban** kaphatók.

A vásznak valódisága ugy a rőf mennyiségeért kezeskedünk.

422. 2—4.

Csak 10 napi időtartam.

Csak 10 napi időtartam.

Csak 10 napi időtartam.

Első vásári látogatás.

Van szerencsénk tudatni a n. é. közönséggel, hogy gazdagon ellátott

lábbeli raktárunkkal

a debreczeni vásárt meglátogattuk, s üzleti helyiségünk a görög-utczában a külvásártéren van.

Raktárunk gazdagon el van látva a legkitünőbb minőségü férfi, női és gyermeklábbelikkel, ajánljuk ennél fogva:

Férfi topánjainkat 3 frtól felfele, **csizmákat 8 frtól** felfele. **Nőitopánjainkat 2 frt 50 krtól** felfele, **gyermekczipőket 1 frt 40 krtól** felfele.

Számos látogatást kérünk

Reimann és Temesváry.

Pestről.

411$^1/_2$ 3—3

Hirdetmény.

Van szerencsém tudatni minden t. cz. ismerőseimmel, hogy a folyó október hó 1-től fogva ügyvédi irodámat a **hagymatér 16-ik számu házba** tettem által. 421 3—6

Nagy Gusztáv,

köz- és váltó-ügyvéd.

Hirdetés.

Örvényi Ottó gyógyszertárába egy hat gymnasialis osztályt jó eredménynyel végzett tanuló gyógyszerészi gyakornokul fel vétetik. 410 3—3

ROTT LIPÓT ÉS TESTVÉRE

Debreczenben.

Ajánlják gazdagon felszerelt

Paplan, Haas-féle szőnyeg és ágytakarók

raktárukat, ugy női, és férfi divatczikket jutányos árak és pontos kiszolgáltatás mellett.

161. —

MAGYAR ÉSZAK-KELETI VASUT.

MENET-TERV

vegyes vonatokkal való személy-szállitásra a

debreczen-szathmár-németi részvonalon

Érvényes ezen részvonal megnyitási napjától további rendelkezésig.

Debreczenből Szathmár Németi felé

Távolság mértföldekben	Állomások	Vegyes vonat 11, I. II. osztálylyal, óra	p.	Vegyes vonat 13, III. IV. osztálylyal, óra	p
		délután		éjjel	
—	Debreczen . . indulás	3	51	2	52
2.0	Haláp (megállp. hely) „	4	21	3	26
2.5	Vámos Pércs . . . „	4	37	3	45
4.0	Ábrány (megállp.hely) „	4	57	4	08
5.0	Ér-Mihályfalva . . „	5	24	4	39
7.5	Reszege-Szaniszló . „	6	02	5	23
9.0	Nagy Károly . . . „	6	41	6	10
11.0	Kis Majtény . . . „	7	13	6	46
13.0	Zsadány . . . „	7	40	7	17
14.0	Szathmár-Németi . . „	7	58	7	37

Szathmár-Németiből Debreczen felé

Távolság mértföldekben	Állomások	Vegyes vonat 12, I. II. osztálylyal, óra	p	Vegyes vonat 14, III. IV. osztálylyal, óra	p.
		reggel		délután	
—	Szathmár-németi . indulás	8	10	5	13
1.0	Zsadány . . . . „	8	29	5	34
3.0	Kis Majtény . . . „	9	—	6	09
5.0	Nagy Károly . . . „	9	37	6	55
6.5	Reszege-Szaniszló . „	10	11	7	34
9.0	Ér-Mihályfalva . . „	10	54	8	26
10.0	Ábrány (megállp hely) „	11	12	8	46
11.0	Vámos Pércs . . . „	11	36	9	12
12.0	Haláp (megállp. hely) „	11	48	9	26
14.0	Debreczen . . érkezés	12	17	9	59

Csatlakozások:

A 11. számu vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut Pest felől jövő I. sz., illetőleg az osztr. államvasutnak Pestről reggel 7 óra 30 perczkor induló 7. sz. vonatával, továbbá **Kassa felől** a tiszavidéki vasut 2. sz. vonatával.

A 13. számu vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut **Pest felől** jövő 5. sz., illetőleg az osztr. államvasutnak Pestről este 6 óra 5 perczkor induló 9. sz. vonatával, továbbá **Kassa felől** a tiszavidéki vasut 6. sz. vonatával.

A 12. számu vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut **Pest felől** menő 2. sz., illetőleg az osztr. államvasutnak este 8 óra 37 perczkor Pestre érkező 6. sz. vonatával, továbbá **Kassa felé** a tiszavidéki vasut 1. sz. vonatával.

A 14. számu vonat Debreczenben közvetlen csatlakozásban áll a tiszavidéki vasut **Pest felé** menő 6. sz., illetőleg az osztr. államvasutnak délelőtt 8 óra 43 perczkor Pestre érkező 10. sz. vonatával, továbbá **Kassa felé** a tiszavidéki vasut 5. sz. vonatával.

Pesten, 1871. év junius havában.

A vezérigazgatóság.

Debreczen, 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel. (Széchenyi-utcza 1814. sz. a.)